Lukutaito ei ole itsestäänselvyys – Suomessakaan

25.10.2019

Tiesitkö, että Suomessa on lähes 400 000 aikuista, joiden lukutaito on heikko? Vaikka elämme hyvinvointiyhteiskunnassa, hyvä lukutaito ei ole välttämättä itsestäänselvyys kaikille.

Heikon lukutaidon syinä voivat olla oppimis- tai lukivaikeudet, keskittymishäiriöt tai ylipäätään huono motivaatio lukemiseen, koska ei ole löytynyt mitään tarpeeksi kiinnostavaa luettavaa. Lukeminen on monilla nykyään lähinnä erilaisten digitaalisten lähteiden pinnallista silmäilyä, joka ei juurikaan edistä syvälukutaidon kehittymistä.

Eri ikäisten ihmisten lukutaidon kehittäminen

Lukemattomat mahdollisuudet -hanke on saanut alkunsa havainnosta, että nuoret aikuiset ovat väliinputoajia lukutaidon kehittämiseen tähtäävissä toimissa. Kouluikäisille lapsille on olemassa monenlaisia lukudiplomeja ja muita kannustimia, mutta kun oppivelvollisuus päättyy, oletetaan kaikkien osaavan lukea sujuvasti.

Hankkeen kohderyhmänä olevat 16-35- vuotiaat ovat siirtymävaiheessa peruskoulusta jatko-opiskeluihin ja sitä kautta työelämään. Heikko lukutaito ja luetun ymmärtäminen aiheuttavat hankaluuksia jatko-opinnoissa ja myös siinä vaiheessa, kun nuori astuu aikuisuuteen ja alkaa itse hoitaa omia asioitaan erilaisten viranomaisten kanssa. Heikko lukutaito heijastuu myös yleiseen elämänhallintaan negatiivisella tavalla.

Lukemattomat mahdollisuudet -hanketta koordinoi Turun ammattikorkeakoulu, jonka lisäksi mukana ovat osatoteuttajina Jyväskylän yliopisto, Seinäjoen ammattikorkeakoulu sekä Turun ja Seinäjoen kaupunginkirjastot. Hankkeen tavoitteena on tutkia lukemattomuuden syitä ja seurauksia, muotoilla kirjastopalveluita vastaamaan paremmin kohderyhmän tarpeita, kontaktoida kirjastoja mukaan erilaisiin verkostoihin ja tarjota kirjastolaisille koulutusta.

Lukuohjaajakoulutusta kirjastojen henkilöstölle

Tärkeä osa hanketta on kirjastojen henkilöstölle tarjottava maksuton lukuohjaajakoulutus, joka järjestetään Turussa tänä syksynä ja Seinäjoella vastaava koulutus alkaa tammikuussa 2020. Lukuohjaajakoulutuksessa lisätään ymmärrystä heikosta lukutaidosta, etsitään keinoja kohderyhmän tarpeiden ymmärtämiseen ja opitaan motivoimaan lukijoita erilaisin toiminnallisin keinoin. Koulutukseen osallistuvat kirjastoammattilaiset oppivat suunnittelemaan ja toteuttamaan juuri kohderyhmän tarpeisiin räätälöityjä ohjaustilanteita.

Hankkeen tapahtumiin sisältyy myös erilaisia tavoitetta tukevia tapahtumia ja työpajoja. Seinäjoella hankkeen

puitteissa on järjestetty Lukirastit- ja Lukuapprotapahtumia, toiminnallisia työpajoja sekä keskiasteen opiskelijoiden että etsivän nuorisotyön ja maahanmuuttajien kanssa.

Lukemattomat mahdollisuudet -hankkeessa hyödynnetään avointa ja vuorovaikutteista toimintatapaa. Tapahtumissa suositaan positiivista pedagogiikkaa, konkreettista tekemistä ja toiminnallisia työtapoja, joilla toimitaan kohderyhmän keskuudessa.

”Lukemattomat mahdollisuudet -hanke haluaa edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja hyvinvointia yhteiskunnassa”
Lisätietoja hankkeesta: https://lukemattomat.turkuamk.fi/

Satu Metsomäki. Projektityöntekijä, TKI
SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri